

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

בעניין: חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018

ובעניין: אפריקה ישראל להשקעות בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד עופר ינקוביץ ו/או יעל מושקוביץ

החברה

ובעניין: הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ
הנאמנים למחזיקי אגרות החוב (סדרות כ"ו ו-כ"ז)
ע"י ב"כ עוה"ד גיא גיסין ו/או יעל הרשקוביץ'
הנאמנים למחזיקי אג"ח כו' ו-כז'

ובעניין: הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ
הנאמנים למחזיקי אגרות החוב (סדרה כ"ח)
ע"י ב"כ עוה"ד אופיר נאור ו/או טלי שלו
הנאמנים למחזיקי אג"ח כח'

ובעניין: לפידות קפיטל בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד צוריאל לביא ו/או שירלי יפרח-אזור
הרוכשת

ובעניין: 1. יוליאן בנדל
2. אמנון מזרחי
ע"י ב"כ עוה"ד ליאור צמח ו/או אמיר שאשא
המתנגדים בנדל ומזרחי

ובעניין: רו"ח רפאל כהן
ע"י ב"כ עוה"ד מנחם גלברד ו/או יאיר ליבוביץ'
המתנגד כהן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

ובעניין:

לב לבייב

ע"י ב"כ עוה"ד זאב שרף ו/או רון ברקמן

לבייב

ובעניין:

רו"ח עמנואל אבנר בתפקידו כמומחה לבחינת הסדר החוב

המומחה

ובעניין:

הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ

הבורסה

ובעניין:

רשות ניירות ערך

ע"י ב"כ עו"ד ליאב וינבאום

הרשות

ובעניין:

הממונה על הליכי חדלות פירעון והשיקום הכלכלי מחוז ת"א

ע"י ב"כ עוה"ד רותי מזרחי לינקר ו/או אסף ברקוביץ'

הממונה

פסק דין

1. **כללי**

לפניי בקשה לאישור הסדר חוב שלא במסגרת צו לפתיחת הליכים של חברת "אפריקה ישראל להשקעות בע"מ" (להלן: "**הסדר החוב**" ו-"**החברה**"), בהתאמה) לפי חלק י' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 (להלן: "**חוק חדלות פירעון**") ובהתאם לתקנות החברות (בקשה לפשרה או להסדר), התשס"ב-2002. בהתאם להסדר, רוכשת חברת "לפידות קפיטל בע"מ" (להלן: "**לפידות**" ו/או "**הרוכשת**") את מניות החברה. לבקשה הוגשו התנגדויות כמפורט להלן.

2. **עיקר העובדות הרלוונטיות**

החברה הינה חברה ציבורית אשר מניותיה נסחרות ב"בורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ". בעל השליטה בחברה הוא מר לב לבייב (להלן: "**בעל השליטה**"). עיקר פעילות החברה, הן במישרין והן באמצעות חברות שבשליטתה, הינו בתחום יזמות הנדל"ן למגורים בארץ, כמו גם קבלנות בניה ותשתיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

2.1. לחברה אחזקות במספר חברות, ובהן: שיעור של 100% בחברת "דניה סיבוס בע"מ" (להלן: **"דניה סיבוס"**); ושיעור של כ-74.21% בחברת "אפריקה ישראל מגורים בע"מ", חברה "נכדה" המוחזקת באמצעות דניה סיבוס. חברות נוספות בהן החזיקה החברה עד לאחרונה, לרבות חברת "אפי נכסים בע"מ" (לשעבר "אפריקה ישראל נכסים בע"מ"), נמכרו טרם הונחה הבקשה הנוכחית לפניי. בנוסף, לחברה שיעור של כ-33.5% מהזכויות בחברת "ישראל קנדה ניהול כבישים מהירים בע"מ" וחברות המוחזקות על ידיה (להלן: **"חברות המפעיל"**), המצויות אף הן לקראת השלמת עסקת מכירה, בכפוף לאישורים והסכמות של צדדים שלישיים.

2.2. במאי 2016 פרסמה החברה דו"ח מידי, לפיו דירקטוריון החברה הגיע לידי מסקנה שקיימת אי-בהירות באשר ליכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה כלפי נושיה. משכך, הודיעה החברה על כוונתה לפתוח במשא ומתן עם הנושים, שעיקרם מחזיקי אגרות החוב של החברה, לשם גיבוש תכנית לארגון מחדש של מצבת ההתחייבויות. לאחר משא ומתן עם גורמים שונים, גיבשה החברה את הסדר החוב מושא הבקשה דנן עם לפידות. יצוין כי הסדר החוב הינו השתלשלות של אחד מהליכי חדלות הפירעון הגדולים שהתקיימו במחוזותינו.

באשר לנכסי החברה; כפי שעולה מן הבקשה, נכון ליום 30.6.19, לחברה נכסים בסך של כ-6.35 מיליארד ש"ח, והיקף התחייבויות בסך של כ-6.99 מיליארד ש"ח, ומנגד, בהתאם למאזן הכספי הנפרד של החברה (דו"ח סולו), לחברה נכסים בסך של כ-1.23 מיליארד ש"ח והתחייבויות בסך של כ-2.12 מיליארד ש"ח.

ובאשר לחובותיה; נכון ליום 10.10.19, היקף חובות החברה לנושים עומד על סך של כ-2.3 מיליארד ש"ח. החלק הארי של חובות החברה הינו למחזיקי אגרות החוב של החברה משלוש סדרות: חוב בסך של כ-1.1 מיליארד ש"ח לסדרה כ"ו; חוב בסך של כ-0.8 מיליארד ש"ח לסדרה כ"ז; וחוב בסך של כ-0.4 מיליארד ש"ח לסדרה כ"ח (להלן שלוש הסדרות יחדיו: **"מחזיקי האג"ח"**).

2.3. להשלמת התמונה יצוין, כי ההסדר שלפניי הינו השלישי במספר לחברה: ההסדר הראשון אושר ביום 21.3.10 על ידי בית המשפט, לאחר שבשלהי שנת 2009 נקלעה החברה לאי יציבות ולחדלות פירעון עתידית, אשר הניעה את החברה לגבש הסדר חוב עם נושיה; הסדר הנושים השני אושר על ידי ביום 2.9.18, בתום משא ומתן ממושך ומורכב עם חברות בשליטת איש העסקים מר מוטי בן-משה לאור הקשיים התזרימיים שהתעוררו בשנת 2016 כאמור. ביום 18.2.19, לאחר שהובהר כי אין היתכנות למימוש ההסדר, בוטל פסק הדין. מכאן לבקשה לאישור ההסדר המונחת לפניי.

3. עיקרי הסדר החוב

החברה טוענת, כי היא מצויה בחדלות פירעון מובהקת, וללא גיבוש הסדר החוב, היא לא תוכל להמשיך ולמלא את התחייבויותיה כלפי מחזיקי האג"ח. בבקשה נטען, כי בהינתן היקף החוב כלפי מחזיקי האג"ח, אזי גיבוש וקידום של הסדר שלא על דעתם אינו מעשי, וכי על פי האישור האינדוקטיבי מטעמם, הם העדיפו את ההסדר בו עסקינן על פני הצעות אחרות שהונחו בפניהם.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

1 ההסדר טומן בחובו מספר הוראות, שאעמוד עליהן בקצירת האומר: לפי הסדר החוב, יאונו כלל
2 מניות החברה הקיימות וכלל אגרות החוב של החברה יפקעו ויבוטלו. במקביל, החברה תקצה
3 לפידות מניות חדשות כשהן נקיות וחופשיות, אשר תהווה 100% מהון המניות המונפק של החברה.
4 בכך, החברה תהפוך לחברה פרטית ותחדל להיות "תאגיד מדווח". כן דיווחה לפידות, כי היא
5 התקשרה עם חברת "אלטשולר שחם גמל ופנסיה בע"מ" (להלן: "אלטשולר שחם") וכי זו זכאית
6 לקבל 20% מכל זכויותיה של לפידות בהסדר החוב.

7 בתמורה, לפידות תפקיד בקופת החברה סך של 861.5 מיליון ש"ח, אשר יוזרמו כהלוואת בעלים ו/או
8 כנגד הקצאת מניות ו/או בכל דרך אחרת, על פי שיקול דעתה; מחזיקי האג"ח יהיו זכאים למלוא
9 יתרת המזומנים שתהיה בקופת החברה, בניכוי הוצאות בתקופת גיבוש וקידום הסדר החוב וכן בניכוי
10 חבויות מס; תמורת עסקת מכירת חברות המפעיל, לכשזו תושלם; ותשלומים נוספים הכלל כמפורט
11 בהסדר החוב. כל אלו יחולקו בשיעורים שהוסכמו בין מחזיקי האג"ח.

12 הסדר החוב כולל פטור הדדי נרחב מתביעות לחברה, לפידות, לבעלי מניותיהן, נושאי משרה בהן,
13 יועציהן, עובדיהן, מחזיקי האג"ח, בעל השליטה ותאגידים בבעלותו ועוד, זאת בגין כל עילה שקדמה
14 למועד הביצוע, בין אם ידועה ובין אם לאו, בין אם קיימת ובין אם מותנית, בין אם הוגשה בגינה
15 תובענה ובין אם לאו, וכיוצא בזאת. בהסדר החוב נקבע מפורשות, כי הפטור יחול ביחס לתביעה
16 הייצוגית של המתנגד מר יוניאן בנדל, כהגדרתה להלן (להלן: "סעיף הפטור").

17 יודגש כבר עתה, כי לפידות עמדה על הכללת סעיף הפטור כחלק מאישור ההסדר, שכן היא התנתה
18 את רכישת החברה כשהיא "דף חדש", קרי, כשהיא נקייה מתביעות או כל חשיפות כספיות אחרות,
19 שעילתן התרחשה עובר למועד הסדר החוב. עם זאת, באשר לפטור לבעל השליטה, הוצעה לנושים גם
20 חלופה שלפיה לא יינתן הפטור, תוך שזכויות החברה וחובותיה בהקשר זה יומחו לנושים ללא
21 אפשרות "חזרה" לפידות, אפשרות שהם ובעל השליטה ויתרו עליה.

22 כן נקבעו בהסדר החוב הוראות נוספות, שאינן נדרשות לענייננו. למען הסר ספק, הנוסח המחייב הינו
23 נוסח הסדר החוב.

4. חוות דעת המומחה

26 בהתאם לדין, מונה רו"ח עמנואל אבנר כמומחה לבחינת הסדר החוב (להלן: "המומחה"), ומכוח
27 תפקידו זה הגיש חוות דעת כלכלית ובהמשך חוות דעת משלימה (להלן יחדיו: "חוות הדעת").

28 בחוות הדעת, פרש המומחה את כלל מסקנותיו בדבר כדאיות הסדר החוב המוצע, תוך הערכת שווי
29 הנכסים העומדים לרשות החברה, וזאת למול החלופות האחרות, לרבות חלופת הפירוק.

30 על יסוד הערכות השווי והניתוחים הכלכליים, המומחה הגיע למסקנה כי השווי הכלכלי של הצעת
31 לפידות עבור מחזיקי האג"ח עומדת על כ-1.349 מיליארד ש"ח, המהווה תמורה עודפת של כ-33
32 מיליון ש"ח לעומת חלופת הפירוק. עוד ציין המומחה כי חלופת הפירוק איננה רק בעלת שווי נמוך

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

יותר מזה של הצעת לפידות, אלא היא גם תיאורטית, שכן אין תכנית מפורטת ליישומה וכן היא עלולה להימשך פרק זמן ארוך באופן שעשוי להשפיע על יציבות החברה.

עוד עמד המומחה בחוות הדעת על כך שלפידות הינה חברה ציבורית מדווחת ויציבה יחסית; אשר תשלם את התמורה במזומן בלבד; ושיכולתה להגשים את חלקה בהסדר גבוהה, בפרט לאחר צירופה של אלטשולר שחם, גוף פיננסי איתן ומוכר בשוק ההון בישראל.

המומחה גם התייחס בחוות הדעת לעניין שווי הפטור שנכלל בהסדר כאמור, לרבות הפטור למר לביב, ולדעתו זה אינו בלתי סביר.

עיקרו של דבר, מחוות הדעת עולה שקיים יתרון של ממש בהצעת לפידות על פני חלופת הפירוק.

5. אסיפת נושים מיום 6.11.18

ביום 7.11.19 הוגשה מטעם החברה, בהסכמת הנאמנים למחזיקי האג"ח ולפידות, הודעה על תוצאות אסיפת הנושים שהתקיימה ביום 6.11.19, לפיה נושי החברה אישרו פה אחד (100%) את הסדר החוב שבגדרו יינתן פטור גם לבעל השליטה.

ביום 21.11.19 הודיעה החברה על התקיימותם של כל התנאים המתלים לאישור הסדר החוב, למעט אישורו של בית משפט זה.

6. ההתנגדות להסדר החוב

להסדר החוב הוגשו מספר התנגדויות שמתמקדות בסעיף הפטור: האחת על ידי רו"ח רפאל כהן, בעניין הבקשה לאישור תביעה נגזרת שהגיש לפני כעשור; השניה על ידי מר יוליאן בנדל (להלן: "בנדל" או "המתנגד") באשר לבקשה לאישור תביעה כייצוגית שהוגשה על ידו, וכן התנגדות של בנדל יחד עם מר אמנון מזרחי, שעניינה בקשה לאישור הגשת תביעה נגזרת שהוגשה בשם דניה סיבוס.

בדיון שהתקיים ביום 25.11.19, הוסכם כי ההתנגדות מטעם רו"ח כהן וכן ההתנגדות מטעם בנדל ומזרחי בכל הנוגע לתביעות הנגזרות תוסרנה כדלקמן: הושג הסדר עם רו"ח כהן, שלגביו יינתן פסק דין נפרד; התנגדות בנדל ומזרחי תימחק. לפיכך, נותר לדון רק בהתנגדות ככל שהיא נוגעת לבקשה לאישור התביעה הייצוגית שהוגשה מטעם בנדל (להלן: "ההתנגדות"), עליה אעמוד עתה.

בנדל הוא בעל מניות בחברה. בשנת 2015 הוא הגיש בקשה לאישור תביעה ייצוגית במסגרת ת"צ (ת"א) 37693-06-15 בנדל נ' אפריקה ישראל להשקעות בע"מ ואח' (לעיל ולהלן: "התביעה הייצוגית"), שעניינה, בין היתר, טענות נגד החברה, נושאי משרה בה וגורמים נוספים לגבי מצגים כוזבים ומטעים שהוצגו בדוחות הכספיים לשנים 2010-2015. הבקשה לאישור התביעה הייצוגית טרם אושרה, אך היא זוכה לתמיכה ומימון של הרשות לניירות ערך.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

1 ההתנגדות נסבה כאמור סביב סעיף הפטור, אשר מעניק חסינות לגורמים שונים באשר לתביעה
2 הייצוגית כמפורט בהסדר, המאין כל אפשרות תביעה נגדם וכתוצאה מכך אפשרות לדרוש שיפוי
3 מהחברה בבעלות החדשה.

4 לטענת המתנגד, תביעה ייצוגית הינה תביעה נגד החברה ונגד יתר המעוולים, ועל כן איננה נכס של
5 נושי החברה והם אינם יכולים לוותר עליה, לסחור בה או להעניק פטור בגינה. בשל כך, התביעה
6 הייצוגית אף אינה יכולה להניב כל תמורה לנושים. לעמדת המתנגד, חברי הקבוצה בתביעה הייצוגית
7 הינם מי שהחזיקו מניות של החברה בין החודשים מרץ למאי 2015 (להלן: "המועד הרלוונטי"), ועל
8 כן ככלל אין הם צד להליך הסדר החוב דנן, ומשכך סעיף הפטור בהסדר החוב אינו יכול לשלול מהם
9 זכות תביעה כספית-נזיקית שהתגבשה עוד בשנת 2015.

10 למעשה, טוען המתנגד, כי מדובר בניזוקים שאמנם היו גם בעלי מניות, אך כיום אין בהכרח כל זיקה
11 בין היותם בעלי מניות לבין היותם חלק מהקבוצה בתביעה הייצוגית. לכן, לטענתו, מדובר בנושים
12 בלתי-רצוניים, שנפלו קורבן למעשה תרמית של המשיבים בתביעה הייצוגית, ומתן פטור למעוולים
13 הינה תוצאה בלתי סבירה ובלתי ראויה. משכך, אין לעובדת היותם בעלי מניות במועד הרלוונטי כדי
14 לגרוע מזכותם לתבוע את נזקם, בייחוד לנוכח העובדה כי חלקם אינם בעל מניות כיום.

15 במענה לטענת הרוכשת, לפיה קבלת ההתנגדות לא תאפשר לפידות לפתוח "דף חדש", לרבות בשל
16 החשש שנושאי המשרה בתביעה הייצוגית "יחזרו" בתביעת שיפוי לחברה, ככל שיחוייבו, ומשכך יש
17 לדחותה, משיב בנדל כלהלן:

18 ראשית, הוא מסכים למחוק את החברה כנתבעת בתביעה הייצוגית;

19 שנית, העובדה שיתר המשיבים בתביעה הייצוגית לא הגישו הודעת צד ג' נגד החברה במועד הגשת
20 התשובה לבקשה לאישור, מחייבת את המסקנה כי בהתאם להלכה הפסוקה, הם כלל אינם יכולים
21 לדרוש שיפוי מהחברה, זאת במיוחד בנסיבות החמורות דנן, המצביעות על התנהלות בעלת אופי של
22 מרמה שבגינה לא ניתן לקבל שיפוי. לעניין זה מציין המתנגד כי נגד חלק מהנתבעים הוגשו כתבי
23 אישום;

24 שלישית, בית משפט זה יכול להורות כי יתר המשיבים בתביעה הייצוגית ייחסמו מהגשת תביעה נגד
25 החברה במהלך ניהול ההליך או לאחר סיומו, בדיוק כשם שמתבקש הוא כעת לחסום את התובעים
26 מהמשך ניהול ההליך נגד החברה והמשיבים האחרים;

27 רביעית, המשיבים נהנים מכיסוי ביטוח אחריות מקצועית, כך שהחברה כלל לא תצא כשידיה על
28 ראשה, כמו גם שמתן פטור לנתבעים מהווה למעשה מתן פטור לחברות הביטוח, ללא הצדקה.

29 מהטעמים האמורים מבקש המתנגד כי סעיף הפטור לא יחול על הבקשה לאישור התביעה הייצוגית
30 שהוגשה על ידו, וזאת לפי סעיפים 324, 88, ו-175(א)(2) לחוק.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

7. התגובות להתנגדות

החברה, הנאמנים ולפידות הגישו תגובות להתנגדות (להלן: "התגובות"). אעמוד על עיקרי הטענות העולות מהן.

בתגובות נטען כי ההתנגדות כבר נבחנה במסגרת פסק הדין שאישר את הסדר החוב הקודם של החברה, בתיק פר"ק 23117-06-16 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' כונס הנכסים הזמני (פורסם במאגרים המשפטיים, 2.9.18) (להלן: "פסק הדין בהליך הקודם"), הסדר חוב שלא יצא בסופו של יום אל הפועל. לעמדת מגישי התגובות, הדברים שנקבעו בפסק הדין בהליך הקודם יפים גם להליך דנן, וכי הנסיבות נותרו כמות שהיו ולכן אין לסטות מהאמור בהליך הקודם.

עוד נטען בתגובות, כי תנאי מתלה של ההסדר הינו אישור של בית המשפט כפי נוסחו וללא כל שינוי בו. רוצה לומר, לא ניתן לאשר את ההסדר ללא סעיף הפטור מתביעות, או לשנות הוראה מהוראותיו, אלא ניתן לאשר אותו אך כמות שאושר באסיפות הנושים, אחרת הוא בטל. זאת, הן משום שההסדר אושר פה אחד על ידי הנושים והן משום שלפידות מעוניינת כי החברה תועבר אליה כשהיא נקייה לחלוטין מתביעות, ובכלל זאת התביעה הייצוגית, ואין בפתרונות שהציג המתנגד כדי למנוע, באופן ודאי, חשיפה כספית בלתי-רצויה מהליכים משפטיים כגון דא. לעניין זה נטען, כי המומחה ציין בחוות הדעת כי לפידות תמחרה את התמורה המוצעת לנושים בכפוף לקיומו של סעיף הפטור, אחרת התמורה במסגרת הסדר החוב הייתה פחותה.

בנוסף, נטען כי בהינתן העובדה שחברי הקבוצה בתביעה הייצוגית הם בעלי מניות, הרי שקבלת ההתנגדות תחת עקרונות היסוד של חדלות פירעון, הגורסים כי חובם של בעלי המניות נדחים בפני חוב הנושים מחזיקי האג"ח. יתרה מכך, בעלי מניות בחברה אינם רשאים לנהל הליכים בעניינה של החברה, משום היותם "נותני הפטור" כהגדרה הקבועה בסעיף הפטור.

8. הדיון ביום 25.11.19

בהינתן מועד פקיעת הצעת לפידות, התחייב דיון דחוף בבקשה. זאת, שכן תנאי לאישור הסדר החוב הוא שיושגו כל האישורים המתלים, לרבות אישור בית המשפט, וזאת לא יאוחר מיום 27.11.19 (להלן: "המועד הקובע"). נוכח העובדה כי המועד האחרון לפי הדין להגשת ההתנגדויות והתגובות להן חלף אך ימים ספורים בלבד לפני המועד הקובע, נקבע דיון דחוף ליום 25.11.19 במעמד הצדדים.

אעמוד בקליפת האגוז על טענות בעלי הדין שלא מצאו את ביטויין בכתבי טענותיהם.

באת-כוח החברה הוסיפה, בין היתר, כי נקודת המוצא היא שמקום בו בעל מניות רוכש מניה ומשקיע בחברה, הוא קונה הן סיכויים, קרי, עליית ערך המניה, והן סיכונים, משמע, ירידת ערך המניה והפיכת החברה לחדלת פירעון. לשיטתה, לא יעלה על הדעת מצב בו בעל מניות, אך ורק כתוצאה מהשקעתו בחברה, יקבל כספים מקופת הנשייה כאשר הנושים עצמם אינם זוכים לקבל את מלוא חובם. בענייננו, התביעה הינה מכוח היותו בעל מניה, והנזק הנטען הוא בכובעו כבעל מניה, ועל כן הנשייה שלו נדחית מפני הנושים האחרים.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

באי-כוח נאמני מחזיקי האג"ח הדגישו כי מרבית התביעות בעניינים מעין אלו הינן תביעות נזיקיות, כך שאין בנזק הנטען שנגרם לבעלי המניות הצדקה מיוחדת להעניק להם קדימות על פני הנושים שאינם בעלי מניות, באופן חריג.

בא-כוח הרוכשת הבהיר שסעיף הפטור מהווה חלק הכרחי ובלתי-נפרד מההסדר וכי הרוכשת עומדת בתוקף על אישור הפטור כחלק מאישור הסדר החוב הכולל, שכן עניינה ברכישת מניות החברה כשהן "נקיות" מכל תביעה קיימת ו/או עתידית, אחרת אין ההצעה עומדת בעינה.

בא-כוח בעל השליטה טען כי העובדה שניתן היה לאשר את ההסדר במנותק מסעיף הפטור לבעל השליטה והנושים בחרו לאשרו בכל זאת, מלמדת כי לא עשו זאת מתוך לחצים אלא לאחר שגמרו בדעתם כי זו החלופה העדיפה בעינם, ואל לבית המשפט להתערב בשיקול דעתם.

בא-כוח הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (להלן: "הממונה") טען, כי יש לדחות את ההתנגדות, בין היתר משום שניתן ללמוד מכך שבנדל לא הגיש תביעת חוב במועד הקבוע בהסדר החוב על כך שהוא אינו רואה עצמו כנושה, ולכן יש לראות בו בעל מניות גרידא, אשר נשייתו נדחית בפני הנושים האחרים.

בא-כוח בנדל טען, כי השתייכות לקבוצה הייצוגית הינה על בסיס פרסונאלי, היא אינה נלווית למניה, וככל שהבנתי משגת הוא סבור כי בכך ניתן ללמוד על הניתוק בין העילה הנזיקית לבין הבעלות במניות, באופן שאינו מאפשר את הדחיית הנשייה, כמו גם את ביטול התביעה.

9. דיון והכרעה

לאחר שעיינתי במכלול כתבי הטענות, בהצעת הסדר החוב לרבות בסעיף הפטור, בחוות דעת המומחה, בהתנגדות, וכן לאחר ששמעתי את הצדדים, נתתי דעתי לדרוש ויישמתי את הוראות החוק והפסיקה, ובהינתן הצורך במתן הכרעה בדחיפות לאור המועד הקובע, הגעתי לידי מסקנה כי יש מקום לאשר את הסדר החוב, לרבות סעיף הפטור, והכל מהטעמים שלהלן.

בענייננו, הסדר החוב זכה לתמיכה מוחלטת בקרב נושי החברה, שהינם ברובם גופים מוסדיים המנוסים בהסדרי חוב מסוג זה; המומחה החווה דעתו כי מדובר בהסדר שאינו בלתי סביר, העדיף על פני החלופות האחרות, ובכך דומה כי הוא מושתת על היגיון כלכלי-מסחרי מספק; חלופת הפירוק עלולה להימשך זמן רב ותמורתה לנושים אינה ודאית; הסדר החוב דנן הינו תוצאה של התדיינויות ממושכות, שידעו עליות, מורדות וקשיים, כמו גם מאמצים רבים, ועל כן הוא נושא עימו בשורה של ממש לנושים, שיכולים לשים את כל אלו מאחוריהם; העדר טענות בדבר כשלים פרוצדוראליים הקשורים לכינוס האסיפות והצבעת הנושים או מתחום הצדק, תקנת הציבור וחוסר תום לב מהותי; לאור כל אלה, הגעתי לידי מסקנה כי לא התקיימו החריגים לכלל אי-התערבות בית המשפט בשיקול דעתם של הנושים, ועל כן יש מקום לכבד את רצונם ולאשר את הסדר החוב. זאת, בכפוף לבחינת ההתנגדות שנתרה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

- 1 **הדיון בהתנגדות** 9.1
- 2 דין ההתנגדות להידחות וזאת מכל אחד מהטעמים הבאים, לרבות מן הטעמים המפורטים בפסק
- 3 הדין בהליך הקודם העומדים בעינם.
- 4
- 5 **מתווה נורמטיבי** 9.1.1
- 6 הואיל ובמסגרת פסק הדין בהליך הקודם עמדתי בהרחבה על המתווה הנורמטיבי, הרלוונטי אפוא
- 7 גם לענייננו, איני נדרש לפרטו בשנית ומשכך אסתפק בתמצית הדברים בלבד.
- 8 כלל מרכזי בדיני חדלות פירעון מלמדנו כי משנקלעה חברה לחדלות פירעון, נדחה אינטרס בעלי
- 9 המניות מפני אינטרס הנושים, המקבלים לידיהם את הגה השליטה בחברה (ר' בהקשר זה פש"ר
- 10 (ת"א) 3706/09 שטאנג בניה והנדסה בע"מ נ' כונס נכסים רשמי (פורסם במאגרים המשפטיים,
- 11 11.11.09); רע"א 8417/11 נמי נאמנויות בע"מ נ' עו"ד שאול ברגרזון, כונס נכסים לחברת נ.י.ל.י.
- 12 נדל"ן בע"מ (בכינוס נכסים) (פורסם במאגרים המשפטיים, 07.05.13); ספרם של ורדה אלשיך וגדעון
- 13 אורבך: "הקפאת הליכים הלכה למעשה" מהדורה שניה 2010, בעמ' 667-671.
- 14 פעמים רבות פועלים הנושים, באמצעות נציגיהם, לקידום הסדרי חוב כך שחובות החברה כלפיהם
- 15 ייפרעו, ולו באופן חלקי, בערך המקסימלי ובזמן הקצר ביותר; עקרון מרכזי שהתפתח בפסיקה בעניין
- 16 זה, מורה שאישור הסדר חוב הוא ככלל עניין של כדאיות כלכלית הנתון לשיקול דעת הנושים ולא
- 17 לבית המשפט; משכך, על בית המשפט להימנע מלהתערב ברצון הנושים, וככל שהושג הרוב הדרוש
- 18 לאישורו, יאשר את הסדר החוב המוצע, אלא אם יוכח שקיימים טעמים מיוחדים שלא לעשות כן (ר'
- 19 בהקשר זה: פר"ק (ת"א) 42576-02-13 אלביט הדמיה בע"מ נ' כונס הנכסים הרשמי (פורסם
- 20 במאגרים המשפטיים, 1.1.14); פר"ק (ת"א) 1585/09 אלרון (ד.ז) השקעות בע"מ נ' הבורסה לניירות
- 21 ערך (פורסם במאגרים המשפטיים, 1.8.10); פר"ק (ת"א) 49085-11-11 קווי אשראי לישראל
- 22 שירותים פיננסיים משלימים בע"מ (בפירוק) נ' כונס הנכסים הרשמי (פורסם במאגרים
- 23 המשפטיים, 23.9.12) (להלן: "עניין קווי אשראי").
- 24 במסגרת הסדרי חוב רבים, ניתן למצוא הוראות הפוטרות את בעלי השליטה ונושאי המשרה בחברה
- 25 מאחריות בגין מעשיהם ביחס לפעילותם בחברה, תוך וויתור מפורש על תביעות קיימות ועתידיות
- 26 כנגדם. ההלכה שהתוו בתי המשפט בעניין זה קובעת כי מתן פטור שנקבע בהסדר חוב הינו לרוב עניין
- 27 של כדאיות ההסדר, הנתון כאמור לשיקול דעת הנושים ואין בית המשפט של ההסדר נוטה להתערב
- 28 בו (ר' 4024/14 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' רפאל כהן (פורסם במאגרים המשפטיים,
- 29 26.04.15) (להלן: "עניין אפריקה ישראל"); פר"ק (י-ם) 59344-01-12 נידר חברה לבנין ולפיתוח
- 30 בע"מ נ' כונס הנכסים הרשמי (פורסם במאגרים המשפטיים, 23.10.12)).
- 31 למעלה מן הצורך יצוין כי קיים שוני מהותי בין תניית פטור שניתנת על ידי החברה במהלך העסקים
- 32 הרגיל לבין זו שאישורה מתבקש על ידי הנושים במסגרת הסדר חוב, וזאת בין היתר משום שבעת
- 33 שמאושר הסדר חוב, ככל שלא הוכח אחרת, אין לחשוד בנושים שהם מוטים לטובת מקבלי הפטור.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

על כן, אף מן הטעם הזה יימנע בית המשפט, ככלל, מלסטות מרצון הנושים לעניין מתן הפטור, כפי שבא לידי ביטוי בהסדר החוב (ר') עניין **אפריקה ישראל**, בפסקה 24 לפסק דינו של כב' השופט עמית). יוזכר, וכפי שאף עמדתי על כך לעיל, סטייה מהכלל לפיו יימנע בית המשפט מלהתערב בשיקול דעת הנושים בהסדרי חוב תיעשה רק בנסיבות חריגות, אותן נהוג לחלק לשלוש קטגוריות: כשלים פרוצדורליים הקשורים לכינוס האסיפות והצבעות הנושים כך שהרוב לפיו אושר ההסדר אינו משקף נכונה את האינטרסים של כלל הנושים; הסדר החורג בקיצוניותו מהסדר הגון וראוי, כך שניתן לומר כי אין כל הגיון מסחרי-כלכלי בקיומו. חריג זה יופעל במשורה ורק כאשר נפלו פגמים מהותיים בהשגת הרוב הדרוש לאישור ההסדר (ר') עניין **קווי אשראי**; בש"א (נצ') 95/10 **חרושת מתכת בית השיטה (בהח) בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ - אגף אשראים מיוחדים** (פורסם במאגרים המשפטיים, 11.2.10); קיומם של שיקולים מתחום הצדק, תקנת הציבור או חוסר תום לב המחייבים התערבות בשיקול דעת הנושים (פר"ק ע"א 679/17 **מרכז לוגיסטי בי רבוע נדל"ן בע"מ נ' אורתם סהר הנדסה בע"מ ואח'** (פורסם במאגרים, 11.2.18)).

יובהר כי הבקשה לאישור הסדר הנושים שלפניי מוגשת מכוח חוק חדלות פירעון בעוד פסק הדין בהליך הקודם ופסקי הדין אליהם הפניתי, והעקרונות שנקבעו בגדרם, עניינם, בעיקר, בהסדרי נושים מכוח סעיף 350 לחוק החברות [נוסח חדש], התשנ"ט-1999, כנוסחו טרם כניסת חוק חדלות פירעון לתוקף. עם זאת, עקרונות אלה יפים גם לעניין הסדרי נושים מכוח חוק חדלות פירעון שכן מהווים מושכלות יסוד במסגרת הסדרי נושים בהליכי חדלות פירעון בכלל ואינם פרי פרשנות נקודתית של הוראת חוק ספציפית. משכך, יש לבחון את ההסדר מושא בקשה זו בהתאם לעקרונות המורים על כיבוד החלטת הנושים ושיקול דעתם תוך התייחסות לחריגים, שפורטו לעיל, שבעטיים מתערב בית המשפט בשיקול דעת הנושים.

9.1.2. דיון בהתנגדות

על חברי הקבוצה הייצוגית נמנים מי שהיו בעלי המניות בחברה במועד הרלוונטי. כאמור לעיל, עקרון מרכזי בדיני חדלות פירעון הוא כי משעה שמצויה החברה בחדלות פירעון, אינטרס בעלי המניות נדחה מפני אינטרס הנושים. כך גם במקרה דנן, עמדת הנושים, כפי שזו קיבלה ביטוי בהצבעתם בהסדר החוב, היא כי האינטרס שלהם מורה על מתן הפטור לנתבעים בתביעה הייצוגית. זאת כדי שהרוכשת תקבל לידה חברה "נקייה" מכל תביעות עבר וללא אפשרות "חזרה" לחברה עקב תניות שיפוי, בבחינת "דף חדש" לחברה; הכל על מנת להוציא לפועל את ההסדר, לכל הפחות בתמורה המוסכמת.

לעניין זה, בית המשפט של חדלות פירעון נדרש לבחון ולאזן את ההסדר בכללותו מנקודת מבט רחבה ולהימנע מבחינה מצומצמת של סעיף הפטור בלבד. שוכנעתי כי במידה שתתקבל ההתנגדות, כך שסעיף הפטור יתבטל ביחס לתביעה הייצוגית, הרוכשת תיסוג מהצעתה בכללותה, זאת בגין הסיכון כי תידרש לשפות את נושאי המשרה, שיפוי שייצא מקופתה. תוצאה הרת-גורל זו אין לקבל, שכן כספם של הנושים ייפגע. יתרה מכך, עסיקן במתנגד שתביעתו נמצאת בשלב טרומי בלבד, סיכוייה

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

1 אינם ידועים ואין כל ודאות שתתקבל, וככל שכן צפוי הליך ממושך בגדרה. זאת לעומת הסדר ודאי
2 שבאמתחתו תמורה ממשית ומיידית, שביטולו עלול לגרום לפסד כספי ניכר ביחס לחלופות האחרות.
3 משכך, על פניו, יש לדחות את ההתנגדות שעניינה בתביעה ייצוגית של בעלי מניות בחברה שכן נדחים
4 הם מפני אינטרס הנושים לאישור סעיף הפטור כאמור.

5 לא נעלמה מעיני טענת בנדל בדבר סיווג חברי הקבוצה הייצוגית כנושים נזיקיים מעבר להיותם בעלי
6 מניות. אכן, אמנם חברי הקבוצה הייצוגית היו בעלי מניות החברה במועד הרלוונטי, אך נטען כי
7 התביעה הייצוגית עניינה בנזק שנגרם להם אגב אחזקותיהם במניות החברה. כלומר, עסקינן לכאורה
8 בנזק שנגרם לחברי הקבוצה הייצוגית שאינו חלק "מהסיכונים הטבעיים" בהם נושאים בעלי המניות
9 ושבגינם מעמדם נדחה מפני הנושים בהליכי חדלות פירעון.

10 עם זאת, לא ראיתי מקום להידרש לסוגיה דנן לעת הזו נוכח הטעמים לדחיית ההתנגדות שהוזכרו,
11 ועל כך אוסיף: התובע הייצוגי אף הוא לא ראה בעצמו כנושה של החברה, שעה שלא טרח להגיש
12 תביעת חוב או בקשה לקיום אסיפת סוג רלוונטית, וזו אף עמדת הממונה בעניין. בכך יש לסתום את
13 הגולל על טענה זו.

14 כן נתתי דעתי לטענת המתנגד לפיה אין לשיטתו היתכנות חזרה לחברה, באופן שיסכל את יכולתה
15 לפתוח "דף חדש", מקום בו המשיבים-נתבעים נמנעו משליחת הודעת צד ג' לחברה; אין בידי לקבל
16 טענה זו, משום שלא מן הנמנע שבית המשפט בו נדונה התביעה הייצוגית יחליט להאריך את המועד
17 לשם כך או שיכריע שלאור מחיקת החברה כנתבעת בהליך זה מתאפשרת הגשת הודעת צד ג' כאמור.
18 בהעדר ודאות מוחלטת, יש לדחות את הפתרון המוצע על ידי המתנגד, ולהעדיף את עמדת הרוכשת
19 והחלת הפטור על התביעה הייצוגית.

20 נתתי דעתי גם לטענת המתנגד לקיומה של אפשרות חלופית לפיה בית המשפט "יחסום" את
21 המשיבים-נתבעים מלחזור בתביעת שיפוי לחברה חלף "חסימת" המתנגד מהמשך ניהול התביעה
22 הייצוגית; לא ראיתי לקבלה מן הטעם שמדובר בהתערבות של ממש במארג היחסים שבין החברה
23 לנושאי המשרה על בסיס תניות השיפוי והפטור. כל זאת, מבלי שניתנה לנושאי המשרה המחזיקים
24 בתניית שיפוי האפשרות לטעון בפני בית משפט זה ולקבל את יומם כדין. לעניין זה, שומה היה על
25 המתנגד לזמנם לדיון וליתן בידם היכולת לשטוח טענותיהם, אך זה לא עשה כן.

26 באשר לטענת המתנגד בדבר כיסוי ביטוחי שמגן על החברה מפני חשיפה כספית בעקבות תביעות
27 השיפוי האפשריות; הרי שלא ניתן לשלול את יכולתן של חברות הביטוח להיכנס בנעלי נושאי המשרה
28 ולהפעיל בעצמן את תניית השיפוי למול הרוכשת. יתרה מכך, המתנגד, שעליו מוטל הנטל להוכיח את
29 האמור, לא הגיש ראיות לעניין זה. כך, בהעדר ודאות, וכאמור לעיל, הכף נוטה לדחיית ההתנגדות
30 ולאישור הפטור.

31 נוכח כל האמור אני דוחה את ההתנגדות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

חדל"ת 19-10-25064 אפריקה ישראל להשקעות בע"מ נ' הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ

לפני כב' הנשיא איתן אורנשטיין

10. סוף דבר

הסדר החוב מאושר בזאת על כל תנאיו וסעיפיו, למעט סעיף 8.2 להסדר לעניין סמכותו של המומחה לדון ולהכריע בתביעות החוב של "הנושים האחרים", כהגדרתם בהסדר, וזאת כפי שהובהר והוסכם על הצדדים בדיון מיום 25.11.19.

לא מצאתי לנכון למנות מנהל הסדר בהתאם לסעיף 326 לחוק חדלות פירעון לעת הזו, לאור הודעת הצדדים שלא תוגשנה בקשות חדשות בתיק.

אין בפסק דין זה כדי לאיין את הצורך בקבלת כלל האישורים הנדרשים מכל גוף או רשות, או לפטור מתשלום כלל המיסים והאגרות לפי כל דין.

המזכירות תשלח את פסק הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ט חשוון תש"פ, 27 נובמבר 2019, בהעדר הצדדים.

איתן אורנשטיין, נשיא